

УДК 631.1:330.87:339.9

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

Дейнега М.В., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії,
Антощенкова В. В. д.е.н., доц.

Державний біотехнологічний університет

У роботі визначено актуалізацію проблеми корпоративної соціальної відповідальності в аграрному секторі України.

В умовах нестійкості ринків та реструктуризації економіки необхідна диверсифікація гнучкого пристосування до зовнішніх умов, що змінюються, забезпечення стабільності в отриманні засобів існування для сільського населення, розвитку його підприємницької активності із залученням фінансових ресурсів агробізнесу. Соціальна роль та значення агробізнесу полягає в тому, що він може впливати на вирішення економічних проблем на місцях за рахунок забезпечення умов для активізації економічної діяльності населення, збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції суб'єктами агробізнесу та зростання податкових надходжень до місцевого бюджету [1, с.13]. Проникнення підприємницького капіталу у сферу невиробничої інфраструктури, у свою чергу, сприятиме створенню сприятливих умов у сфері житлово-комунального господарства, побутових послуг, дорожньо-транспортної мережі, системи телеінформаційних комунікацій, служби автосервісу та в галузях сфери соціальних послуг, соціального захисту населення [2, с.321; 3, с.28].

У Канаді застосовують податкові пільги з метою залучити дітей фермерів до роботи у сільському господарстві. Після смерті батьків частка в сімейному фермерському господарстві або сімейному фермерському партнерстві, переходить до дітей без необхідності довічної сплати податку на приріст ринкової вартості активів. Його оплата відкладається до того часу, коли спадкоємці будуть мати будь-яку іншу власність, крім сімейної, що дісталася у спадок. Інша пільга пов'язана з методом обчислення доходу для фермерів та рибалок: фермерам надається можливість регулювати розподіл доходів за роками, зменшувати або збільшувати суму, що залишилася в них розпорядження після сплати податку. В Австрії, крім вирахування з бази оподаткування обов'язкових виплат до фондів соціального страхування та соціального забезпечення, компанії можуть виключати з бази оподаткування встановлені суми спеціальних резервів для виплат працівникам вихідної допомоги та пенсій по старості. Резервний фонд для таких виплат має бути сформовано протягом 5 років з початку функціонування підприємства. З бази оподаткування виключається до 50% виплат, що мали місце. У Франції при наданні більшості доступних податкових стимулів перевага віддається інвестуванню в регіони і на підприємства, що занепали. У США застосовуються податкові пільги у рамках системи прискореного відшкодування вартості основного капіталу (амортизації), пільга на інвестиції, на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР). Діють податкові знижки, що стимулюють використання

альтернативних видів енергії: компаніям надається «податковий кредит» у розмірі 50% вартості обладнання, що використовує сонячну енергію чи енергію вітру під час виробничого процесу.

Для підтримки галузей добувної промисловості та збереження робочих місць використовується податкова пільга на розробку корисних копалин, що дозволяє знижувати податок на прибуток корпорацій, працюючих у цих галузях. Застосовувана пільга має зменшувати величини податку більш як 50%. Діють інші численні податкові пільги. Також різняться і межі відповідальності з погляду врахування інтересів зацікавлених сторін: в американській моделі соціальної відповідальності, бізнес має на меті прибутковість і відповідальність перед акціонерами, у той час як європейська відносить до КСВ додатково питання відповідальності перед працівниками та місцевими спільнотами [4, с.15].

Азія відрізняється від інших частин світу багатогранністю як в економічному, так і в культурному плані. Наразі Азія перебуває в стадії швидкого економічного зростання. Підвищення рівня життя є головною турботою азіатських політиків та бізнесменів, що різко контрастує з інтересами західних країн, де вся увага фокусується на підтримці вже наявного високого рівня життя незначної частини населення. Найближчими роками політичний вплив Китаю та Індії зросте настільки, що актуально говоритиме про те, як азіатське бачення корпоративної соціальної відповідальності може змінити чи доповнити вже існуючі світові визначення теорії корпоративної соціальної відповідальності. Отже, соціальна відповідальність бізнесмена це честь, совість і обов'язки бізнесмена дотримуватись тієї політики, приймати ті рішення або дотримуватись того способу дій, які доцільні в рамках цілей та цінностей нашого суспільства. Соціальна відповідальність агробізнесу це основа національної ідентичності, засіб гармонійного розвитку суспільства і визначальна складова в оцінці конкурентоспроможності підприємства.

Список літератури:

1. Антощенко В. В., Дейнега М. В. Історико-теоретичні аспекти корпоративної соціальної відповідальності / Вчені записки : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана ; [редкол.: О. Яценко (голов. ред.) та ін.]. Київ : КНЕУ, 2023. Вип. 30. С. 6–14.

2. Антощенко В. В., Дейнега М. В. Етика та комплаєнс компанії Астарта. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Технічний прогрес в АПВ». 2023. С.321-324.

3. Антощенко В. В., Дейнега М. В. Політика сталого розвитку і корпоративної соціальної відповідальності компанії Кернел. VII Міжнародна науково-практична конференція «УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ». Харків: Державний біотехнологічний університет, 2023. С.26-30.

4. Антощенко В. В., Дейнега М. В. Соціальна відповідальність українського агробізнесу в умовах війни. STUDIA SLOBOZHANICA. Матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції «Слобожанський гуманітарій - 2023», 6 квітня 2023 р. Харків: ДБТУ, 2023. С. 12-19.